

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון

חוזר גמלאות 417	תאריך: 4.8.2010	
נושא: תיקוני חקיקה – אוגוסט 2010		
תת נושא: 1. הגדרת ילד 2. תשלום תוספת קצבה עבור זכאי לתשלום קצבה בעצמו		
מטרת החוזר הצגת השינויים בסעיפים 238 ו- 320(א)(1) והוספת הבהרות		
פתח דבר		
הגדרות		
תאריך תחולה		
גלריית רכיבים		
		
		
מידע לנציגי שירות		
רשימת תפוצה		

ב ב ר כ ה

אילנה שרייבמן
סמנכ"ל גמלאות

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון

פתח דבר

בחוזר זה מפורטים שינויים בחוק הביטוח הלאומי אשר התפרסמו בספר החוקים ביום 26.7.10 השינויים הם:

1. הארכת תקופת הזכאות ל"ילד" עד גיל 24 לפי הסייגים המפורטים.
2. מתן אפשרות לקזז תוספת קצבה מאדם שיש לו זכאות רטרואקטיבית לקצבה מכוח עצמו

בתוקף: מיום 1.8.2010

[חזרה](#)

הגדרות

ילד – כמשמעותו בסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי – לצורך מתן תוספת להורים הזכאים לתוספת תלויים בקצבה (נכות כללית, זקנה, שאירים, תלויים בנפגע עבודה, הבטחת הכנסה) ולצורך חישוב הזכאות בדמי אבטלה.

תוספת קצבה – תוספת המשולמת לזכאי לקצבה עבור בני משפחתו התלויים בו, על פי הכללים המפורטים בפרקים השונים בחוק.

[חזרה](#)

**קריטריונים
לזכאות**

1. כיום, מי שמוגדר כילד לפי הוראות סעיף 238 בחוק הביטוח הלאומי, מזכה את הוריו בתוספת בעדו, שעה שלהורה משתלמות גמלאות דוגמת קצבת הנכות הכללית או קצבת הזקנה. ברם, הגדרת ילד שבסעיף 238 לחוק, מגבילה את גיל ה"ילדות" לעניין זה ל- 22 שנים. תיקון החוק מאריך את מגבלת הגיל האמורה, ומחיל את הגדרת ילד על כל מי שטרם מלאו לו 24 שנים וטרם סיים את שירותו הסדיר, ובלבד שמדובר בשירות של עד 36 חודשים.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון

2. סעיף 320(א) לחוק, הדין בגמלאות כפל, קובע כי לא תשולם תוספת לקצבתו של פלוני, בזכותו של אדם אחר המקבל קצבה בעצמו.

תיקון החוק קובע, בסעיף 320 לחוק, כי במידה ושולמה בעד אדם תוספת לקצבה בעבור תקופה מסוימת, ובדיעבד מתברר שאותו אדם זכאי בעצמו לקצבה בעד אותה תקופה (להלן – "הזכאי"), יופחת מסכום הקצבה שתשולם לזכאי סכום תוספת הקצבה אשר שולמה בעדו, בעבור אותה תקופה, ובלבד שבתקופה בעדה שולמה התוספת, התגורר הזכאי עם האדם שלו שולמה התוספת, ושאותו אדם נפטר בטרם התבררה זכאותו של הזכאי.

משמעות התיקון היא שניתן לקזז חוב גמלת יתר שנוצרה בנסיבות של כפל בין קיצבה לתוספת תלויים.

לדוגמא: אישה שהחלה לקבל קצבת זקנה באיחור וכתוצאה מכך היא זכאית לתשלום רטרואקטיבי. בעוד שתוספת התלויים עבורה, ששולמה לבעלה, יצרה יתרת חוב. אם בעלה ממשיך לקבל את קצבת הזקנה יקוזז החוב בקצבת הזקנה שלו. אולם, אם בינתיים נפטר הבעל, ובת הזוג התגוררה עמו בטרם נפטר, ניתן לקזז את תשלום הכפל מקצבת הזקנה שלה.

התיקון נועד לפתור את הספקות שגרמו עד כה, להתלבטויות, אם ניתן לקזז מהתלוי (שזיכה בתוספת) את חוב גמלת היתר שנוצרה בשל כפל בין תוספת קצבה לבין קצבה. דוגמה נוספת: גבר נפגע בתאונת עבודה וזכאי לקצבת נכות מעבודה לתקופה רטרואקטיבית. מתברר כי אישתו קיבלה עבורו תוספת בקיצבת הזקנה. סכום התוספת לתקופה החופפת, יקוזז מקיצבת הזקנה, אולם אם עד אישור קיצבת הנכות מעבודה נפטרה האישה, יקוזז החוב מקיצבת הנכות מעבודה.

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון

הבהרות

לאחר התייעצות עם הלשכה המשפטית נוספו ההנחיות שלהלן:

1. מקרים בהם תוספת התלויים שולמה לתלוי בנפרד

אם תוספת התלויים שולמה לחשבון הבנק של התלוי שהיה שונה מחשבון הבנק של הזכאי לגמלה, ניתן לקזז את החוב שנוצר בשל גמלת הכפל מהתשלום לתלוי שהפך לזכאי לקצבה במישרין.

לדוגמא: זכאי לקצבת זקנה שאשתו קיבלה את תוספת התלויים לחשבונה במישרין, הפכה לזכאית לקצבת נכות מעבודה לתקופה רטרואקטיבית בת 8 חודשים. בתקופה זו כאמור, שולמה לידיה תוספת התלויים. יש ליצור חוב במערכת זקנה ע"ש הבעל אך לפני תשלום קיצבת נפגעי עבודה, יש להעביר את החוב על שם האישה במערכת נכות מעבודה. (על חשבון זקנה). ולקזז אותו מתשלום הרטרואקטיבי המגיע לה.

2. בני זוג שהתוספת שולמה לחשבון משותף

על מנת לקזז את כל החוב מהסכום הרטרואקטיבי המגיע לתלוי עבור הקיצבה לה הפך לזכאי בעצמו, יש לפנות אליו ולבקש את רשותו לבצע את הקיזוז מהסכום הרטרואקטיבי. אם בן הזוג יסרב, יקוזז החוב מקיצבת הזכאי ששולמה לו לפני כן לו תוספת התלויים.

לדוגמא: האישה קיבלה קיצבת זקנה עם תוספת עבור בעלה. לבעל אושרה קיצבת נכות כללית ומתברר שהחשבון בו משולמת קיצבת הזקנה משותף לשני בני הזוג. על מנת לקזז את כל החוב מהסכום הרטרואקטיבי, יש לפנות לבעל ולבקש את רשותו. אם לא ניתנה הרשות, יקוזז החוב לשיעורים מקיצבת האישה. יש אפשרות להגדיל את הקיזוז מקיצבת האישה על סמך תשלום הקיצבה הרטרואקטיבית לבעל.

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
טלפון אגף

ביטול סעיף 238(5)

1. סעיף 238 (5) נמחק ומשמעות התיקון היא כי חיילים ששירתו לפני הגיוס לצהל בשירות למטרה ציבורית או לאומית יזכו את הוריהם בתוספת לקצבה ע לתקופה בת 36 חודשי שירות בצ.ה.ל אך לא לאחר גיל 24.
2. האמור בסעיף 4.2.6 ז לפרק 4 בתדריך: ("חייל שהיה בהתנדבות למטרה ציבורית לאומית, ייראה כמי שגויס בתכוף לשירות בהתנדבות ובתנאי שפסק הזמן בין גמר השירות לבין הגיוס לא יעלה על שנה.") מאבד ממשמעותו שכן לא קיימת עוד הגדרה של מועד הגיוס של הילד ששירת בשנת שירות למטרה ציבורית או לאומית. הזכאות בשל גיוס לצ.ה.ל תעמוד לו עד גיל 24.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

הגדרת ילד

שלב א' – בכל מקרה בו מגיע מידע על ילד המזכה את הוריו בתוספת בשל שירות בצ.ה.ל, יש לבחון אם מועד השחרור הוא בטווח הגילאים 22-24, כל עוד לא נמסר על תיקון מתאים במערכות הממוחשבות יש לרשום את פרטי התיק ולעקוב אחר הוראות הענף.

שלב ב' – המערכות הממוחשבות יותאמו לתיקון

שלב ג' – יוצאו הוראות ביצוע מהאגפים הייעודיים

תוספת קיצבה

שלב א' – עד לקבלת הנחיות מדויקות מהגפים הייעודיים יש לבדוק במסך ריכוז המידע את הנתונים **ב מ י ד ע מ ג מ ל א ו ת**. בשורה: זכאות גמלה, יש להקיש את האות 'פ' ולבדוק אם יש לזכאי תקופת זכאות כתלוי, לדוגמא: זכאות גמלה: 01/03/1996 - 30/11/2009 תלוי בשארים.

שלב ב' – נמצא כי קיימת חפיפה בתקופות, יש לברר אם המבוטח אשר קיבל את התוספת עבור הזכאי מקבל עדיין קיצבה. במקרה כזה יש לקזז ממנו את הסכום השווה לסכום תוספת התלויים ששולמה לו בתקופת החפיפה.

**המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון**

שלב ג' – התברר כי הקצבה מופסקת בשל פטירת הזכאי לתוספת, יש לפנות לזכאי לקצבה, ולברר אם התגורר עם האדם שלו שולמה התוספת בטרם נפטר.
שלב ד' – אם התשובה לשאלה בשלב ג' חיובית, ניתן לקזז מהזכאי לגמלה את סכום תוספת הקצבה, ששולמה עבורו לנפטר.

[חזרה](#)

הודעות

1. יש לתקן את נוסחי המכתבים. במקרים בהם מאושרת תוספת לתלוי בשל שירות בצ.ה.ל יש לציין במקום גיל 22 גיל 24
2. כאשר השירות בצ.ה.ל נמשך מעבר לגיל 24 יש לשלוח מכתב דחיה על התקופה שלאחר גיל זה.
3. במכתבים בהם מאושרת קצבה למי שזיכה בעבר לתוספת יש לציין ממי תקוזז התוספת ששולמה בתקופה החופפת.
4. יש להודיע לזכאי שקיבל תוספת עבור תלוי (אשר הפך לזכאי לקצבה בעצמו בתקופה חופפת), כי סכום התוספת יקוזז ממנו. (לדוגמא נכה כללי שקיבל תוספת עבור אשתו שהפכה זכאית לקצבת זקנה בגיל פרישה)

[חזרה](#)

מידע לנציגי שירות

נציגי השירות יסבירו למתעניינים בנושא תוספת תלויים לילד כי תוספת עבור שירות בצ.ה.ל תשולם עבור תקופה בת 36 חודשים לכל היותר כל עוד היא מסתיימת לפני גיל 24.

[חזרה](#)

רשימת תפוצה

מנהלי סניפים וסניפי משנה
מנהלי תחום גמלאות
פקידי תביעות
נציגי שירות

[חזרה](#)

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון

המוסד לביטוח לאומי - מינהל גמלאות
אגף טלפון